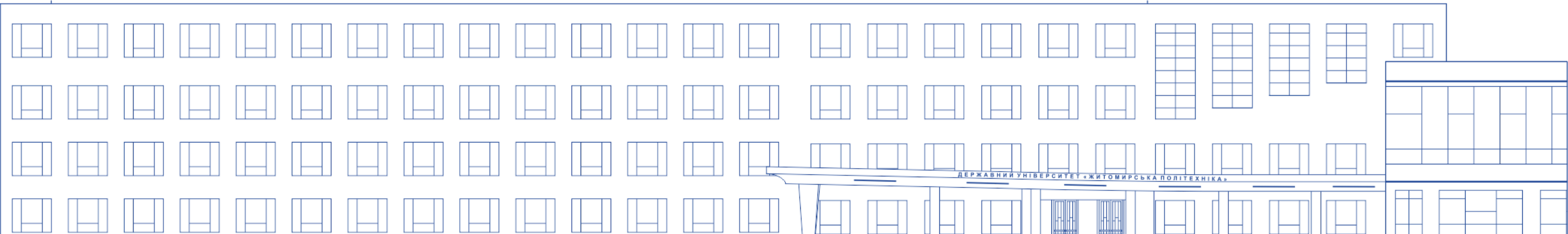

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

ЗЛОЧИННІСТЬ ТА ПОКАЗНИКИ ЇЇ ВИМРЮВАННЯ

Злочинність – негативне соціальне явище.

*Існують різні **підходи** до визначення злочинності.*

Статистичний підхід

- Злочинність – масове, історично мінливе явище.
- Сукупність злочинів на певній території за конкретний час.

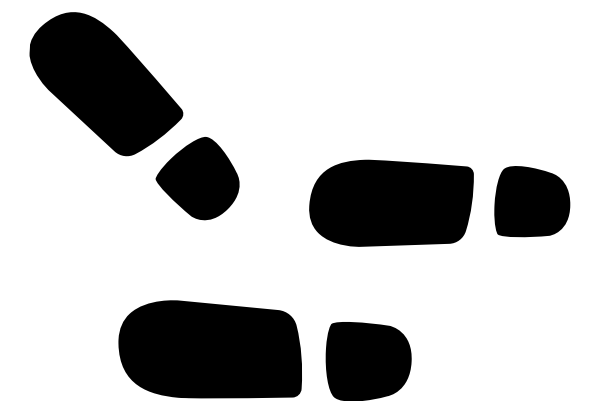

Соціологічний підхід

- Злочинність – властивість суспільства породжувати небезпечні діяння.
- Поле соціальної напруженості.
- Антисупільні потреби та інтереси.

Девіантологічний підхід

- Злочинність – вид соціальної девіантності.
- Досягла ступеня суспільної небезпечності.
- Закріплена у кримінальному законі.

Діяльнісний підхід

- Масовий прояв деструктивної поведінки.
- Кримінальна активність на певній території.

Соціально-натуралістичний підхід

- Злочинність – порушення законів природи.
- Ілюзія безкарності.

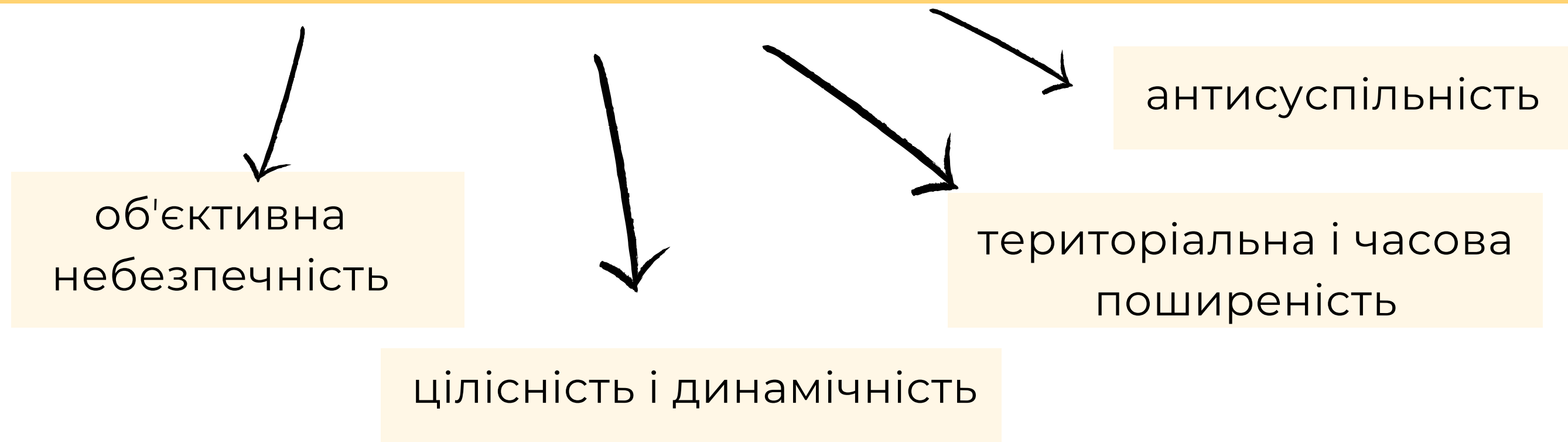
Праксіологічний підхід

- Злочинність – вид соціальної практики.
- Специфічний соціальний досвід, заборонений кримінальним законом.

Системно-структурний підхід

- Злочинність – різновид соціальних систем.
- Взаємодія внутрішніх структурних елементів.

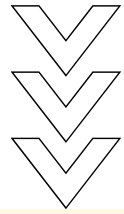
ІСТОТНІ ОЗНАКИ ЗЛОЧИННОСТІ

ЗЛОЧИННІСТЬ

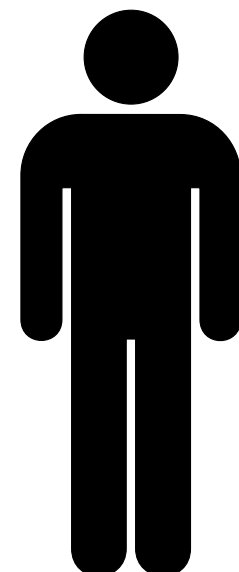
це об'єктивно небезпечна поведінка соціальних суб'єктів, що заподіює істотну шкоду правам людини, соціальним благам і життєво важливим інтересам особи, держави та суспільства.

ПОКАЗНИКИ ВИМІРЮВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

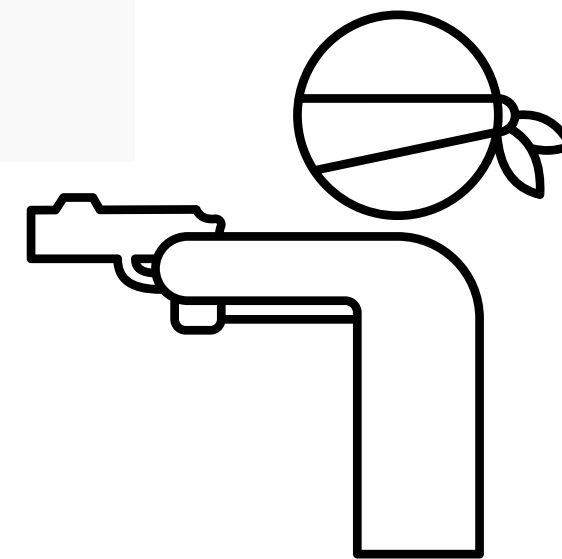
КІЛЬКІСНІ

- **Рівень злочинності:** кількість злочинів та осіб, які їх вчинили (приклад 2019 р.: 444 130 злочинів, 109 825 осіб).
- **Рівень судимості:** кількість засуджених (2019 р.: 70 375 осіб).
- **Коефіцієнти:** злочинної інтенсивності та активності.

ЯКІСНІ

- **Структура злочинності:** співвідношення видів злочинів (наприклад, проти власності – 62%).
- **Характер злочинності:** питома вага тяжких злочинів (в середньому 35%).

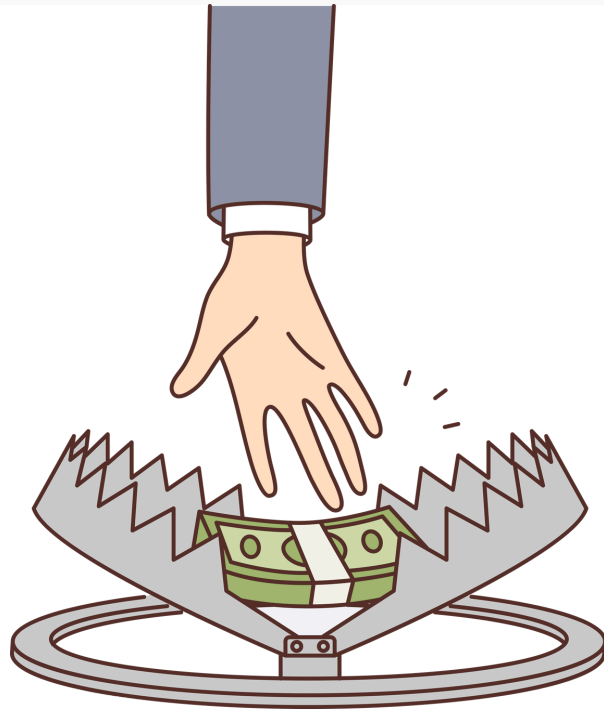

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНІ

- **Динаміка злочинності:** зміна рівня і структури злочинності в часі.
- **Географія злочинності:** територіальне поширення злочинів.

Рівень злочинності

- Відображає кількість злочинів на певній території за конкретний період часу.
- Важливо враховувати чисельність населення для коректної оцінки.

Коефіцієнт злочинної інтенсивності

- Відношення кількості злочинів до населення на 10 або 100 тис.
- *Приклад 2019 р.:* 1054 злочинів на 100 тис. населення.

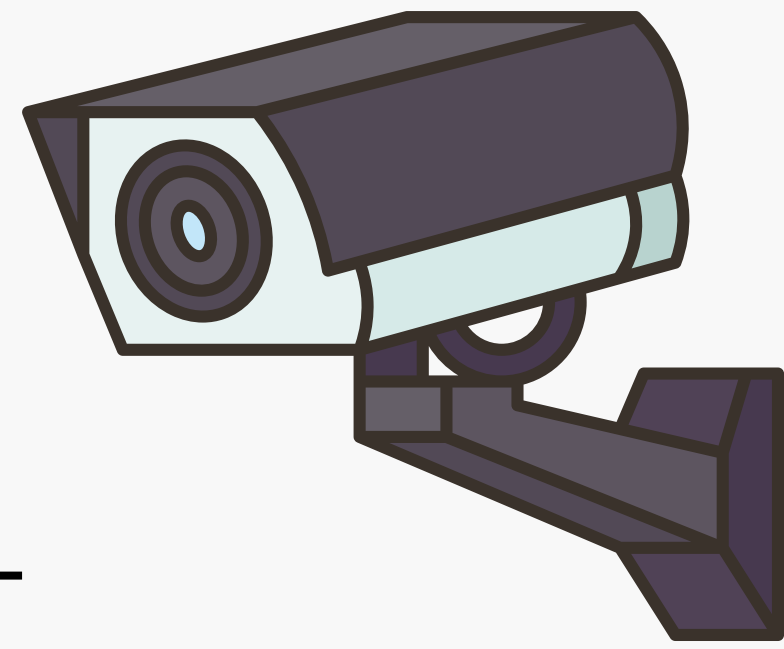
Коефіцієнт злочинної активності

- Частота зустрічання злочинців у регіоні.
- Відношення кількості осіб, які вчинили злочини, до населення старше 14 років.

Структура злочинності

- Питома вага різних видів злочинів.
- Розподіл за соціально-демографічними, кримінально-правовими та кримінологічними ознаками.

Характер злочинності

- Частка тяжких та особливо тяжких злочинів.
- Соціальна спрямованість злочинів (проти власності, життя і здоров'я).

Динаміка злочинності

- Вимірюється базисним або ланцюговим способом.
- Аналіз змін рівня та структури злочинності в часі.

Інші показники

- **Географія** злочинності: територіальне розповсюдження.
- **Топографія** злочинності: криміногенні зони.
- **Ціна** злочинності: пряма і непряма шкода від злочинів.

ЛАТЕНТНІСТЬ ЗЛОЧИНОСТІ

Латентна злочинність

це сукупність фактично вчинених, однак невиявлених або таких, що внаслідок інших обставин не стали відомими правоохоронним і судовим органам, злочинів, відомості про які не знаходять відображення в офіційній кримінально-правовій статистичній звітності.

Похідним від поняття «латентна злочинність» є поняття «латентність», яке означає властивість злочинів залишатися невідомими для уповноважених органів.

Групи злочинів за рівнем латентності

- **Мінімальний рівень:** тяжкі насильницькі злочини (латентність не більше 50%).
- **Середній рівень:** майнові злочини (латентність більше 50%, але менше загальної кількості зареєстрованих).
- **Високий рівень:** шахрайства, корупційні злочини (латентність перевищує кількість зареєстрованих).

Групи злочинів за механізмом латентизації

1 Природна латентність

Немає інформації про злочин

2 Штучна латентність

Відомо іншим особам, але вони не повідомляють.

3

Межова латентність

Через неясність ситуації або правову оцінку не повідомляють.

4

Латентність, спричинена правоохоронцями

Виявлені, але не зареєстровані злочини.

Фактори латентизації

- **Суб'єктивні:** приховування злочинцем, неповідомлення свідків, корупція.
- **Об'єктивні:** обмежені ресурси, складність виявлення злочинів.

Шляхи зниження латентної злочинності

1. Профілактика злочинів.
2. Виявлення та реєстрація вже вчинених посягань.

Заходи зниження латентної злочинності

- Вимірювання рівня латентності та віктимізації.
- Перевірка медичних закладів щодо надання допомоги постраждалим.
- Програми захисту викривачів корупції.

Підвищення ефективності правоохоронців

- Зміцнення матеріально-технічної бази, сучасне програмне забезпечення.
- Удосконалення нормативної бази статистичного обліку.
- Регулярні перевірки підрозділів, що здійснюють кримінально-статистичний облік.

Аналітична робота та кримінальний аналіз

- Регулярний аналіз кількісно-якісних характеристик злочинності.
- Участь аналітичних підрозділів у прогнозуванні та розслідуванні злочинів.
- Удосконалення методик кримінального аналізу.

Залучення громадськості

- Моніторинг ЗМІ щодо фактів протиправної діяльності.
- Залучення населення до охорони громадського порядку.
- Використання засобів відеомоніторингу в населених пунктах.

Покращення професіоналізму

- Підвищення кваліфікації працівників оперативних підрозділів.
- Мінімізація формального підходу до обліково-статистичної роботи.
- Спрощення процедури повідомлення про злочини та автоматизація реєстрації.

Підвищення правової свідомості та довіри

- Проведення правової пропаганди.
- Громадський контроль за діяльністю правоохоронців.
- Гарантії захисту свідків, потерпілих та засобів масової інформації.

